

OGÓLNOPOLSKI SPRAWDZIAN KOMPETENCJI TRZECIOKLASISTY 2016 Z OPERONEM I „GAZETĄ WYBORCZĄ” „SPOSÓB NA WOJTKA” JĘZYK POLSKI, MATEMATYKA, PRZYRODA

O INFORMACJI ZWROTNEJ – INSTRUKCJA DLA NAUCZYCIELA

Szanowni Państwo,

zgodnie z rozporządzeniem* dotyczącym oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów z 2015 roku nauczyciel, aby zrealizować treści zapisane w § 14 rozporządzenia, jest zobowiązany do **udzielania informacji**, co uczeń robi dobrze, co wymaga poprawy, jak powinna się odbywać ta poprawa oraz jak uczeń powinien dalej się uczyć. Tak sformułowana **informacja zwrotna (IZ)** jest kluczowym elementem strategii oceniania kształtującego, w którym – w przeciwieństwie do oceniania sumującego – nie podajemy punktacji, ale właśnie ocenę opisową. Informacja zwrotna (IZ) jest warunkiem koniecznym sukcesu edukacyjnego waszych podopiecznych oraz sukcesu zawodowego dla każdego z Was.

Stoją Państwo przed wyborem, czy skonstruować dla każdego ucznia **opisową informację zwrotną** w ramach podsumowania wyników w Ogólnopolskim Sprawdzianie Kompetencji Trzecioklasisty 2016, czy po prostu wyłącznie na podaniu uczniom zdobytej punktacji. Serdecznie zachęcamy do przygotowania opisowych indywidualnych informacji zwrotnych, które z naszym wsparciem nie powinny być szczególnie pracochłonne ani trudne. Aby w pełni zrealizować założenie indywidualnego podejścia do ucznia, zaproponowaliśmy informację zwrotną **w formie listu**, który sam w sobie ma **osobistą, imienną formułę**. Napisanie takiego listu na podstawie naszych materiałów **nie powinno zająć dłużej niż 5 minut**. W tym celu przygotowaliśmy dla Państwa opracowanie składające się ze wstępu, części głównej listu w postaci tabeli oraz z zakończenia. Propozycja wstępu i zakończenia jest pomocą w nadaniu informacji charakteru listu.

Główna, najważniejsza część listu to tabela zawierająca opracowane do każdego zadania następujące części:

1. wyszczególnienie i docenienie dobrych elementów pracy ucznia (w naszej tabeli: „**1. Wykonałeś/wykonałaś dobrze**”);
2. wskazanie tego, co wymaga poprawienia (w naszej tabeli: „**2. Gdzie popełniłeś/popełniłaś błąd?**”);
3. wskazówki, w jaki sposób uczeń może poprawić pracę (w naszej tabeli: „**3. Jak możesz poprawić błąd?**”);
4. wskazówki, w jakim kierunku uczeń powinien się dalej rozwijać (w naszej tabeli: „**4. Jak możesz się dalej uczyć?**”).

W tworzeniu listu proponujemy postępować kolejno według następujących kroków:

1. Zapoznaj się z tabelą zawartą w szablonie informacji zwrotnej danego przedmiotu (polskiego, matematyki, przyrody):
  - a) zwróć uwagę, że zostały opisane oddzielnie badane umiejętności ucznia przy każdym zadaniu;
  - b) zauważ, że w każdym wierszu osobno opisano przypadek, gdy badana czynność ucznia jest w pełni opanowana, gdy jest częściowo opanowana oraz gdy uczeń jej nie opanował;
  - c) zwróć uwagę na kolejność kolumn, które zostały ponumerowane od 1. do 4. – ważne jest, by taką samą kolejność zachować podczas tworzenia własnych listów oraz by tylko te treści zawrzeć w głównej części listu.

*Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych, Dz.U. 2015 poz. 843. Innym dokumentem, w którym znajdują się zapisy dotyczące konieczności informowania ucznia podczas oceniania o tym „co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć” jest Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 357, art. 44b, ust. 5, pkt 2).

2. Przygotuj dla każdego ucznia indywidualny list zawierający:

- a) **wstęp** z bezpośrednim grzecznościowym zwrotem do danego ucznia;
- b) **główną część** omawiającą opanowanie badanych czynności ucznia, w tym celu:
  - omów wykonanie każdego zadania w oddzielnym akapicie,
  - wybierz wiersz tabeli odpowiedni dla danego ucznia (zgodnie ze stopniem opanowania przez niego badanej czynności),
  - uzupełnij akapit treściami, zachowując kolejności jak w tabeli (kolejno komórki z kolumn od 1. do 4.);
- c) spersonalizowane **zakończenie** (zawierające informacje właściwe tylko dla danego ucznia) – można w nim pochwalić sukcesy czy przypomnieć miłe wydarzenie (np. wspólną wycieczkę), podczas którego uczeń zachował się wzorowo.

3. Wydrukuj i przekaz list uczniowi oraz list dla rodziców ucznia na wywiadówce.

Informujemy, że mogą Państwo również przygotować jeden list z omówieniem efektów uczenia się zarówno języka polskiego, jak i matematyki (czy niektórych zagadnień z przyrody), a mogą być to dwa (trzy) odrębne listy. Mogą Państwo zachęcić uczniów, by na otrzymany list odpowiedzieli. To niezwykle wartościowy dokument, gdyż do deklaracji w nim zawartych mogą się Państwo później odwoływać. Taka wymiana listów jest również cennym doświadczeniem dla nadawcy i adresatów z uwagi na okazję do wzmocnienia dobrych więzi między nauczycielem, uczniem i rodzicami. Ponadto mogą Państwo omówić wyniki testu podczas indywidualnej rozmowy z uczniem. Proszę pamiętać o zaproszeniu rodziców na taką rozmowę – na tym etapie edukacji jest to konieczne.

Trzymając się wymienionych wyżej wskazówek, stworzycie Państwo wyczerpujące opracowanie, omawiające osiągnięcia ucznia w odniesieniu do badanych na teście czynności, a także wskazujące propozycję dalszego rozwoju. Zachęcamy też do przeczytania wzoru listu adresowanego dla ucznia osiągnącegogo przeciętne wyniki z testu. Znajdą Państwo ten list w kolejnym załączniku – *Przykładowy list dla Janka*. Jednocześnie podkreślamy, że do każdego ucznia należy podejść indywidualnie. Dlatego też nasze opracowanie **jest tylko propozycją** i należy je potraktować jako inspirację. Nasze materiały można **modyfikować, skracać, przeredagowywać** – innymi słowy dostosowywać do potrzeb danego ucznia.

Zachęcamy do opisowego komunikowania uczniom ich osiągnięć i popełnionych błędów. Przekazywanie informacji jest dla nauczyciela skuteczną metodą komunikacji **nauczyciel – uczeń – rodzic**. Z perspektywy ucznia jest to okazja doświadczenia, że nauczyciel wczuwa się w jego sytuację oraz w pełni skupia się na jego indywidualnych możliwościach i potrzebach. Tradycyjne podawanie wyłącznie punktacji sprawia, że uczeń, który napisał test bardzo dobrze lub celująco, często spoczywa na laurach i na tym poprzestaje w swojej edukacyjnej przygodzie. Natomiast uczeń, który nie zdobył maksymalnej liczby punktów, zazwyczaj koncentruje się na porażkach i nie widzi w nich możliwości swojego dalszego rozwoju. Zaletą podania pełnej informacji zwrotnej jest wskazanie popełnionego błędu, pokazanie propozycji, jak ten błąd poprawić i co zrobić, by w przyszłości go nie popełniać, a także ukierunkowanie ucznia w dalszym rozwoju. Nauczyciel odgrywa szczególną rolę w przypadku ucznia, który niepoprawnie wykonał wiele zadań. Punktowanie uchybień może odbierać chęci do pracy i wiarę w siebie. Wskazówki nauczyciela są wtedy cennym wyrazem troski i wskazaniem kierunku pracy. Jest to także okazja do stworzenia **dobrej relacji pomiędzy uczniem i nauczycielem**, relacji mentora-trenera i ucznia.

Dobrze sformułowana informacja zwrotna buduje autorytet nauczyciela także wśród **rodziców**. Jest cennym narzędziem stymulującym rodziców w dalszej pracy nad dzieckiem. Rodzice czują się dostrzeżeni, dostają konkretny opis ze wskazówkami. Nabierają zaufania i pewności, że ich dziecko jest w centrum procesu edukacyjnego i troski nauczyciela.

Formułowanie informacji zwrotnych o tym, co uczeń zrobił dobrze, co wymaga poprawy i jak dalej się uczyć, jest także świetną okazją dla nauczyciela, aby przeanalizować i podsumować odbytą drogę uczenia się wspólnie z całą klasą. To dodatkowe narzędzie i **okazja do ewaluacji własnej pracy**. Każde zadanie odnosi się do treści podstawy programowej i nauczanych czynności. Analizując wyniki wszystkich uczniów w klasie, zauważymy, które umiejętności uczniowie świetnie opanowali, a co wymaga poprawy i dalszej pracy.

Życzymy Państwu wiele satysfakcji
Zespół OPERON

Partnerzy projektu: